

Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання

<...> Висновки та пропозиції

1. Враховуючи викладене необхідно констатувати, що для формування сучасного, відповідного новітнім викликам та наявним загрозам національного інформаційного простору України, необхідно вжити низку системних заходів на концептуальному, нормативно-правовому, та інституціональному напрямках.

2. Беручи до уваги суспільну чутливість питань пов'язаних із реформуванням державної політики розвитку інформаційного простору, а також з огляду на те, що в оптимізації державного управління інформаційною сферою заінтересовані різні сторони (відповідні органи державної влади, професійні об'єднання виробників та постачальників теле-, радіо-, Інтернет продукції, громадськість, правознавці тощо), пропонується створити робочу групу з їх представників, з метою напрацювання спільних пропозицій на означеному напрямі.

Інституціонально така робоча група може бути утворена при Координаційній раді з питань розвитку громадянського суспільства.

3. На розгляд цієї робочої вважається за доцільне винести наступні питання:

на концептуальному напрямі

- розробка *Доктрини державної інформаційної політики*, у якості засадничого документу державної політики найвищого рівня в інформаційній сфері, в якій мають бути відображені мета, керівні принципи, основні пріоритети та напрями, шляхи реалізації державної інформаційної політики.

- розробка керівних документів державної політики наступного рівня: *Концепції розвитку національного інформаційного простору* (щодо діяльності ЗМІ та Інтернету, інформаційних агентств, бібліотек, архівів книговидання, телекомунікацій, забезпечення достатнього рівня присутності якісного національного інформаційного продукту в українському та світовому міжнародному інформаційному просторі тощо) та *Концепції розвитку офіційної комунікації* (щодо розвитку відповідного інституційного складника, процесів інформування громадськості, формування іміджу, брендінгу, реалізації системи державної пропаганди, спрямованої як на внутрішнє, так і на зовнішнє інформаційне середовище тощо).

на нормативно-правовому напрямі:

- з метою унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет, введення в правове поле діяльності новітніх засобів масової комунікації розробити окремий закон про «Засоби масової

інформації (комунікації) в мережі Інтернет». Серед положень якого вбачається за доцільне передбачити: визначення правового статусу та принципів діяльності Інтернет-ЗМК як нових, нетрадиційних ЗМІ; з огляду на особливості діяльності доцільним вбачається визначення окремо статусу та порядку реєстрації (ліцензування) для так званих конвергентних аудіовізуальних ЗМК та Інтернет-видань (електронної преси); визначення прав та обов'язків вітчизняних та зарубіжних суб'єктів інформаційних відносин в національному сегменті мережі Інтернет; недопущення цензури Інтернет-ЗМІ тощо;

- задля вдосконалення *захисту інтелектуальної власності* в умовах поширення Інтернет-технологій посилення відповідальності за незаконне розміщення та використання об'єктів авторського та суміжних прав *у мережі Інтернет*, розробити та затвердити окремий закон «Про захист авторських та суміжних прав в мережі Інтернет», в якому прописати не тільки загальні норми захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, а й механізми виявлення порушника та притягнення його до відповідальності.

- з метою *захисту честі та гідності осіб в мережі Інтернет від розповсюдження неправдивої інформації* розробити зміни до законів, урахувавши практику Європейського суду з прав людини, передбачивши можливість притягання до відповідальності адміністрацію сайту, де розміщена неправдива інформація, за умови неможливості встановлення автора такої інформації;

- з метою *підвищення відповідальності журналістів при здійсненні своїх професійних обов'язків* та дотримання етичних стандартів, розробити та внести зміни до чинного законодавства України (наприклад до ст. 25 Закону України «Про інформацію») передбачивши відповідальність за порушення професійних стандартів;

- з метою *визначення єдиних підходів та принципів до регламентації відносин в інформаційному просторі*, упорядкування у рамках чіткої ієрархії законів і єдиної системи правових норм і понять, визначення термінів в інформаційній сфері (зокрема, «національний інформаційний простір», «державна інформаційна політика», «інформаційно-психологічна безпека» тощо) розробити *Інформаційний кодекс України* (робоча назва);

на інституціональному напрямі

щодо здійснення оптимізації державного управління інформаційною сферою шляхом переходу до конвергентно-інституціональної моделі, де можливим сценарієм вбачається на базі наявних чотирьох органів державної влади утворити два:

- *Національну раду України з питань комунікацій* – конвергентний незалежний орган з регуляторними і наглядовими повноваженнями в інформаційній сфері (на базі Національної ради та НКРЗІ);

- *Міністерство з комунікацій та інформатизації України* – центральний орган виконавчої влади з провадження комплексної загальнодержавної інформаційної політики та політики в інформаційній сфері (на базі Держкомтелерадіо України та шляхом передачі відповідних повноважень від Держінформнауки України) (*Конах В. Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання. Аналітична доповідь.* – К. : НІСД, 2013. – С. 36–38).